

človino najtesnejše zveze med g. predsednikom in turškim fesom.

Gasilci so kar migali z mustačami in ušesi, kaj neki tiči za fesom in kak posebnost bi naj bil g. Bačnik, katerega je poznalo vse le od dobrosrčne strani.

Po temeljiti preskrbi želodca je le došlo do zaželjene napitnice, ki je končala s pozivom na zdravje gospe kumice in g. predsednika!

Nato je vstal g. žlahtnik in začel med ploskanjem naštevanje vrlin, ki posebno usposablja g. pašo za predsednika gasilskega društva na Tlakah. Glavne gasilske čednosti pač morajo biti: požrtvovalnost, nesebična ljubezen do bližnjega, ko je v največji sili, in slednjič neustrašenost in zopet — neustrašenost. In kedo bi naj bil pri gasilski organizaciji najbolj hraber v očigled ognjeni nevarnosti? Gotovo predsednik! Tlačanski predsednik je dokazal že pred ustanovitvijo gasilskega društva za ta okoliš, da mu bije pri vsej požrtvovalni ljubezni do bližnjega srce v uprav turškem pogumu.

G. govornik je še nekaj časa dražil radovednost poslušalcev s stranskimi pripombami o nadaljnjih vrlinah pravega gasilca, slednjič se je le vrnil nazaj k preudarni neustrašenosti in jo podprl s tem le resničnim dogodkom:

Pred leti je stala tik ob Bačnikovi hiši na levo visoka — lesena pojata. V s slamo krito poslopje so spravljali vozove, na desno je bila prešnica za sadje, na podstrešju so sušili koruzo, fižol in bučnice. Pod pojato je nosil vaški kovač, ki ima v najemu Bačnikovo kovačnico, pepel, ostanke oglja in koksa. Leta in leta se ni nič izcimilo iz kupa pepela, kar naenkrat je bila v sredi temne noči cela velika kolarnica ali pojata v objemu visokih plamenov. Nikdo na vasi ni opazil požara, domačo gospodinjjo je vrglo iz postelje pokanje šip na hišnih oknih, ki so se razletavale vsled prehude vročine. Planila je po koncu. Vse sobe so žarele od svita plapolčnega ognja. Prestrašena do šklebetajočih kosti je zbudila moža, vse domače in ti so pozvali na odpomoč trdo speče sosede. Na gašenje sploh ni bilo niti misliti, pač pa je bila hiša v največji nevarnosti, ker je bila komaj dva metra proč od grmade. Hišne strehe se je oprijemal že ogenj, šipe so pokale . . . Eni so se lotili polivanja strehe, drugi so izpraznjevali stanovanje, trgovino in krčmo. Kar miga in gre, vse je bilo na delu, da se reši. Kar se še rešiti da. Na Tlakah še ni bilo gasilcev, radi tega je bilo tudi gašenje v neveščih rokah, vsak je polival in vlačil razne predmete po svoji lastni volji. Kratko in malo — manjkalo je neizvežbanim gasilcem poveljnika, ki bi odkazoval skupinam in posameznikom delo. Tega najhujšega nedostatka se je zavedla neumorno pri gašenju zaposlena gospodinja in današnja kumica — gospa Fani. Zaukazoval bi naj reševalcem gospodar, a tega ni bilo nikjer . . .

V strahu za možovo življenje je preletela celo hišo in slednjič po tolikem strahu ga je iztaknila v spalnici. Hodil je z vso umirjenostjo po sobi, premeľaval razno ropotijo in mrmral nekaj

sam zase, sploh se obnašal, kakor bi ne bilo najmanjše nevarnosti. »Za pet ran božjih«, mu je zatulila na uho: »Ven, med gasilce, saj bomo še ob hišo, ako bomo tekali krog voglov brez gospodarja! Tudi ta poziv ga ni oplašil, ga ni nagnal iz ravnovesja. Odgovoril je ženi, da je vse zavarovano, le za nove sani je škoda, ki so zgorele s pojato vred.

Bačnik se ni dal iz spalnice, nekaj je iskal in to je moral imeti, sicer bi se ne bil ganil z mesta, četudi bi se udiral strop nad njim. In kaj mislite, kaj je bilo taisto nekaj, brez česar ni mogel ven med reševalce njegovega imetja? Fes — turški fes! Tega mu je žena nekam v zmedu brcnila in tega je čisto brezbrizno iskal, ga slednjič tudi našel in tedaj še le s fesom na glavi, da bi se ne prehladil, se je upal med reševalce, ki so že bili delo opravili, ker ogenj je upepelil le pojato, hišo so oteli. Pokrit s fesom in v copatah si je ogledal pogorišče, menil, da je vse zavarovano, razun novih sani in povabil sosede v klet.

G. žlahtnik je zaključeval svoje pjasnilo z dodatkom, da sta fes in Bačnik nerazdružljivo spojena. Peljal se je v toplice, se vrnil in vzal seboj fes, da bi se v najtoplejši kopeli razoglav ne prehladil.

Mož, ki se ne poda gologlav v ognjeno nevarnost, ne brez pokrivala v mladane vrelo vodo, je preudarno neustrašen in spada na mesto gasilskega predsednika s turškim fesom pod blestečo čelado!

Še le po tej razlagi je postal Bačnik pravi junak dneva, središče zabave, resnih in smešnih napitnic. Tlačani hranijo celo sliko opisane slovesnosti, na kateri je videti na sredini g. predsednika v gasilski uniformi, s čelado v roki, s turškim fesom na glavi!

Ali še dobri g. Bačnik danes pašuje med gasilci na Tlakah, nam ni znano. Gotovo pa bo vesel, ko bo čital v »Gospodarju«, da je prodrla neločljiva vez med njim in fesom v cerkvi pri sv. maši, v največji požarni opasnosti in v najbolj gorki kopeli v širšo javnost.

\*

Januš Golec:

## Rokoborec.

Največja zabava kmečkih fantov na paši je bila in bo metanje. Kdor zna spretnost metanja, je čisljan junak. Podstavljanje noge in razne druge nedovoljene zahrbtnosti so bile in so še najbrž danes po od pradedov podedovanih zakonih zabranjene. Bolj izurjeno in še bolj v krog pravil potisnjeno metanje imenujejo mestjani in danes takozvani športniki — rokoborbo. Rokoborba je stopila po vseh mednarodno veljavnih pravilih na Spod. Štajerskem na pozorišče pred dobrimi 30 leti. Takrat so se pojavili po naših mestih in sploh večjih krajih cirkusi, ki so imeli na programu tudi rokoborbo. Med komedijante so bili uvrščeni uprav goljatski orjaki, ki so se borili

ali metali sami med seboj, pozivali tudi močnejše smrtnike, naj jih skušajo spraviti do padca proti v tisoče segajoči nagradi.

— — —

Dobro mi je še danes v spominu izza dijaških let, da je priromal v Celje na glazijo cirkus »Weitzmann«. Bil je to res cirkus pod pokritim šotorom, kjer so nastopali razni umetniki, konji in divje zveri. Poleg cirkuškega pokritega igrišča je bil zgrajen na prostem čisto odprt, prostoren oder, na katerem so se poskušali rokoborci, spretni vozači na kolesih, plezalci po vrveh itd. Med rokoborci je bil debelušast Nemeč z imenom g. Majer. O njem je šel glas in se je tudi sam javno bahal z odra, da ga še ni doslej premagal nikdo na celem svetu. Goljat je bil videti vkljub debelosti izredno močan, saj o nenavadni telesni sili so vpile v javnost njegove silovito razvite mišice po celem telesu. G. Majer se je metal vsak večer krajše ali dalje časa s poklicnimi rokoborci iz cirkusa. Vsikdar je bil on zmagovalac. Ko je dokazal, kaj da premore z močjo nad sotovariši, je začel vpiti z odra v občinstvo kakor kak zoboder, naj stopi kateri na plan in se poskusi z njim. Ako bode podlegel on Majer, bo izplačalo ravnateljstvo cirkusa »Weitzmann« zmagovalcu za tiste čase veliko svoto 5000 kron.

Nad velikana in orjaka so se upali po največ mesarji, ki so vsaj po zunanosti še najbolj za to igro. G. Majer jih je polagal na tla liki snopje, se norčeval iz premagancev in dražil množtevne gledalce, da so jih javno zasmehovali in ploskali surovemu goljatu.

Mnogo manj opravka nego z mesarji je imel Majer s kleparji, čevljarji in drugimi, ki so čutili v sebi moč in jih je vabila ter mikala visoka nagrada.

Celjani meščani in okoličani so se s časom tako navadili na vsakovečerne rokoborbe, da so bile te vsaj od moških mnogo boljše obiskane nego predstave v pokritem cirkusu.

— — —

Lepega poletnega večera je bil med mesarji gledalci tudi Pivlakovičev Jura, doma iz nekega zagorskega sela onstran Sotle, ki je preskrboval celjske mesarje s teleti in drugo bolj cenejšo govedo. Jura je bil lepo zraščten Zagorec, star kakih 25 let, precej visok ter močan, da mu med vsem zbranim občinstvom ni bilo zlepa para. Tudi on je poslušal širokoustnega g. Majerja, kako je pozival na boj, se bahal z nepremagljivostjo in zasmehoval že tolikokrat premagani mesarski Izrael. Zagorec ni prav razumel, kaj da hoče kričavi Nemeč in je prosil pojasnila pri tovariših. Komaj se je oglasil Jura, že so postali nanj pozorni vsi mesarji. Vse je prešnil enoglasni sklep: Juraj Pivlakovič ali pa sploh nobeden več! Raztolmačili so Hrvatju, kaj da je nemški bahač, kaj da hoče in koliko prejme oni, ki bi ga enkrat pošteno prekotali po odru. Jura je kimal zadovoljno, napravil z rokama prostor krog sebe, se udaril po prsni in menil na glas, da mu ni kos v metanju nobeden Zagorec



ralo celo oditi, ker niso dobili več ne vstopnic in ne prostora. Vsi ti bodo prišli na svoj račun na Štefanovo, dne 26. decembra, ko »Slehernika« ponovno vprizorimo na našem odru. Opozarjamo, da se prične predstava tokrat že ob treh popoldne. Preskrbite si vstopnice v predprodaji v prodajalni Vinarske zadruge, iz sosednjih župnij ali jih pismeno rezervirajte. Lahko rečemo, da so pri zadnji predstavi igralci in igralke težke vloge »Slehernika« izvrstno rešili. Posebno so ugajali: Slehernik (Slavko Korošec), smrt (Franca Babič), krepost (Anica Trojnerjeva) in vera (Angelica Maguša). Gledalci so bili ganjeni do solz. Ta »Slehernik« prime človeka, saj mu odkriva skrivnost lastnega življenja, skrivnost krivde greha, očiščenje in veselje v Bogu. Zato ne zamudite tega duhovnega premišljevanja na našem odru. Pred »Slehernikom« se ponovi tudi otroški prizor z rajanjem »Pastirci pred nebeškimi vrati«.

**Križevci pri Ljutomeru.** Bralno društvo je poskrbelo za božične praznike za prav prijetno razvedrilo. Vrli igralci bodo igrali v Slomšekovi dvorani na Štefanovo dne 26. decembra in na praznik Novoga leta zgodovinsko igro iz turških časov »Miklova Zala«. Menda ni Slovenca, ki ne pozna zgodovine te pogumne koroške Slovenke, ki je kljub kruti turški sili srečno premagala vse težave in boje življenja. Igra je polna tragičnih in veselih prizorov, da bo zadovoljila vsakogar; pač pa Vas vse vnaprej opozarjamo, da se vam ni treba bati Turkov, saj bodo nastopali kot Turki le naši vrli fantje in možje, ki bodo samo preoblečeni v turške obleke. Torej vas vse vabimo od bližnje in daleč. Na svidenje v obilnem številu!

**Velika Nedelja.** Na Štefanovo popoldne bodo naši igralci igrali v tukajšnji dvorani nad vse zanimivo ljudsko igro »Črna žena«, ki je posneta po znani povesti »Črna žena«, ki je izhajala pred vojno v »Domoljubu«. Igro so dosedaj z uspehom igrali samo v Retečah na Gorenjskem. Kdor hoče pogledati v našo narodno preteklost, naj pride in ne bo mu žal!

**Negova.** Na Štefanovo priredi Katoliško prosvetno društvo v Negovi zanimivo in nad vse krasno igro »Prisegam«. Na sporedu je še petje moškega in mešanega zbora. Med odmori svira domači tamburaški zbor vodstvom g. organista. Vas vse uljudno vabi domačine

in sosede — pevski in tamburaški odsek KPD v Negovi.

**Negova.** Kat. prosvetno društvo v Negovi je priredilo gospodinjski tečaj, katerega sklep je bil v nedeljo dne 18. dec. Obiskovalo je ta tečaj 14 deklet iz vseh strani negovske fare, iz petrovske 4 dekleta in iz Grabonoša 2. Zahvaljujemo se voditeljici gospej Premru za toliko dobrot in naukov o gospodinjstvu. Želimo sedaj ob njeni 60letnici, še na mnoga leta naj jo Bog živi! Hvala tudi gđc. učiteljici Mlakarjevi za ves trud, ki ga je imela skozi cel tečaj z nami.

**Polzela.** Katoliško prosvetno društvo vprizori na Štefanovo zanimivo igro »Mlinarjev Janez«.

**Vojniki.** Vseposod se pri nas govori o igri »Guzaja«, ki jo bodo naši igralci igrali na Štefanovo dne 26. t. m. Ker vlada za to predstavo povsod živahno zanimanje, opozarjamo vse, da si nabavijo vstopnice že dopoldne v predprodaji, da ne bi potem morali oditi brez njih. Na uho pa vsem povemo, da se za to igro tako pridno učimo, kot še za nobeno. Torej na svidenje! — Odbor.

**Jurklošter.** Pri nas si je Marijina družba za petletnico svojega obstanka letos omislila lepo novo zastavo, ki jo je umetno izvršila gđc. Štingl Marija, stanujoča na hriščku sv. Jožefa v Celju, za nizko ceno 3080 Din. Križ pa je oskrbela »Naša sloga« v Ljubljani za 300 D. Križ s podobo Kristusovo je 45 cm visok in ves v ognju pozlačen. Zastava je iz belga dvojnistranskega damasta z dvema oljnatima slikama. Na eni strani je Brezmadežna, na drugi strani pa sv. Neža z jagenjčkom v naročju. Drog za zastavo pa je izdelal domači mizar Horjak Ivan. Čast vsem izvršiteljem!

**Pišce.** Obeta se nam za Štefanovo popoldne zopet nekaj posebnega. Guzaj, oni veliki ropar in maščevalec bo stopil med nas. Kdo ni bral o njem povesti, ki je izhajala svoj čas v »Slov. gospodarju«? In našim sosedom je gotovo še znan, saj je pri njih večkrat bil in jim katero zagodel. In tudi mi ga hočemo videti enkrat. Zato pa bo naše prosvetno društvo priredilo na Štefanovo popoldne po večernicah v lastni dvorani izvrstno ljudsko igro »Guzaja«, ki jo je po Golečevi povesti dramaliziral naš rojak č. g. bogoslovec Tinče Petančič. Krstna predstava bo pri nas. Posebno važno pri vsem bo to, da igro vodi in režisira g. Petančič sam. Na-

**Ali potrebujete čistilno sredstvo?**

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2—3 dražje ARTINA. Dobil jo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlice po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat

Odobreno od Minister. soc. politike in narodnega zdravlja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

stopijo pa sami najboljši naši igralci, ki so že znani od »Desetega brata«. Saj pa tudi igra sama presega skoraj »Desetega brata«. Zato pridite v obilnem številu k predstavi domačini in okoličani ter sosedje! Vstopnina bo nizka. Na svidenje!

**Sv. Jurij ob Taboru.** Tukajšnje prosvetno društvo priredi na Štefanovo popoldne po večernicah v dvorani cerkvene hiše burko v 3 dejanjih »Davek na samce« z božično predigro. Vsi prijatelji se vabite, da pridete v prav obilnem številu! Dvorana bo topla zakurjena. Med odmori nastopijo tamburaši našega društva.

## Kaznilnica v močvirju.

Ime angleške kaznilnice Dartmoor, ki je za na dosmrtno ječo obsojene, je krožilo v zadnjem času pogostokrat po časopisju. Povod za časnikarske razprave so bili upori v zavodu in pobeg kaznencev v močvirja pokrajine Devon. Kaznilnica Dartmoor zmaga pri vseh rabukah in nemirih. Stražnikom, ki zasledujejo begunce, ni treba ničesar drugega, kakor da obkrožijo močvirje. Iz te pasti je nemogoče utesi. Človeške roke so zgradile mogočno obzidje kaznilnice, narava pa je ustvarila zahrbtno črne vode, močvare, ki se razprostirajo kakor ogromna preproga obupa in grozot, so nepremostljiva ovira in hujša zapreka nego visoki zidovi.

## Goljufija s potnimi listi.

V Berlinu so odkrili pred kratkem izborno organizirano centralo za potvarjanje potnih listov. Polcija je našla pri preiskavi nekaj sto obrazcev za potne liste iz vseh držav, štampiljke, potvorjene podpise in vse mogoče pripomočke, ki so potrebni za mojstrsko izvedene goljufije.

Onih par sto obrazcev, katere je zaplenila policija, so seveda le en drobec od dnevnih med javnosti vtihotapljenih potvorjenih potnih listov. Po vseh večjih mestih so na delu ponarejevalci in prav istinite so besede nekdanjega, danes že rajnega, dunajskega šefa

## Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

Zbral je vendar le toliko poguma, da je prijel sestrico za roko in stopil pred čuvarja reda:

»Rada bi k patru Sahebu. Bi nama li lahko povedal, kje stanuje?«

»H komu hočeš? Saj jih je cela kopica tu.«

»Mogoče jih je res več, a vsi prebivajo skupaj v veliki hiši.«

»Meniš pač misijonišče sv. Frančiška?«

Rama je pokimal.

»Potem pač moraš tukaj le nazaj«, pokazal je na ulico, po kateri sta bila pritekla, »dokler ne prideš do široke prečne ulice. Tamkaj moraš zopet vprašati!«

Rama se je stražniku zahvalil. Pa vendar bi mu bil moral zaupati svojo zadevo? Ne, rajši ne!

Šel je, ni upal hiteti v drugič mimo Sahibove hiše. Z naglim sklepom se je spustil s Sito navzdol do Pristaniške ulice. Oprijel se ga je nemir. Mogoče je bil Sahib že za njima, in vendar je ho-

tel predvsem onemu tretjemu prihiteti na pomoč.

Pozabil je vso svojo stisko, vse, kar je moral res hudega pretrpeti. Obvladala ga je popolnoma misel na onega — tujca. Sita je pričela tožiti, da je že utrujena. Neusmiljeno jo je vlekel s seboj. Moral je pomagati.

»Prečastiti, tu sta dva otroka, ki govorita le podeželsko indijsko narečje in povprašujeta po nekem patru Sahebu. Pridite v čakalnico.«

»Da, brat, pridem takoj.«

Bilo je ravnokar ob najhujši opoldanski vročini. Pater je bil nekoliko utrujen. Celu predpoldne je podučeval in vročina krog poldne ni bila nikakšen počitek.

Morda pa sta to otroka, o katerih je pater v Sanganmer . . . ?

Stekel je v čakalnico, kjer je naletel na onemogla otroka, ki sta sedela in se počutila neprijetno v tuji in imenitni hiši. Ko je vstopil pater, sta skočila pokoncu in zaklicala: